

ZPRÁVA O ČINNOSTI SEKCE ARCHIVNICTVÍ KATEDRY HISTORIE FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO V OLMOUCI V AKADEMICKÉM ROCE 2013/2014

Věra Slavíková¹

Do prvního ročníku v akademickém roce 2013/2014 nastoupilo 16 studentů archivnictví (11 jednooborových, pět dvouoborových). Ve druhém ročníku studovalo 12 posluchačů (sedm jednooborových, pět dvouoborových), ve třetím pak šest jednooborových studentů, z nichž čtyři studentky složily státní závěrečnou zkoušku a obhájily své bakalářské diplomové práce.

Garantem studia obou forem archivnictví je doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D. Výuku pomocných věd historických, archivnictví, dějin správy a dalších předmětů studia zajišťovali zejména kmenoví členové sekce PhDr. Karel Chobot, Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D., a Mgr. Věra Slavíková. Z členů katedry, zaštiťujících základní předměty oboru, je dále třeba připomenout PhDr. Karla Podolského a PhDr. Michaela Viktora, Ph.D., a externisty PhDr. Bohdana Kaňáka, Ph.D., Mgr. Miroslava Myšáka a PhDr. Jana Šmerdu. Na začátku letního semestru do prezenční formy doktorského studia nastoupil někdejší bývalý absolvent olomouckého archivnictví Mgr. Filip Krinke. Na sklonku akademického roku, v létě 2014, byla přijata interní doktorandka Mgr. Lenka Pavlíková a řady vyučujících posílila v konkurzu vybraná Mgr. Ema Tomášková.

Od počátku roku 2014 se Filozofická fakulta Univerzity Palackého stala dalším účastníkem projektu *Zdroje, formy a funkce monastické historiografie raného novověku v českých zemích*, uděleného Grantovou agenturou České republiky (2014–2016, GA14-05167S),² jehož spoluřešitelkou je Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D. Na úvazek vytvořený grantem byla přijata Mgr. Jarmila Kašpárková a několik dalších externích spolupracovníků.³ Řešitelský tým ve spolupráci se studenty katedry zorganizoval pracovní setkání všech účastníků grantu, na něž 12. června 2014 navázal workshop Evidence, popis a klasifikace rádoých pramenů historiografického charakteru v olomoucké kapli

¹ Za spolupráci při zjišťování informací děkuji Mgr. Janě Oppeltové, Ph.D., PhDr. Karlu Chobotovi, Mgr. Lence Pavlíkové a Martinu Žižlavskému.

² Hlavním příjemcem je Historický ústav Akademie věd České republiky, řešitelkou projektu je Mgr. Kateřina Bobková-Valentová, Ph.D.

³ Jednalo se o Mgr. Filipa Hradila, Mgr. Marka Brčáka a PhDr. et Mgr. Jakuba Zouhara, Ph.D.

Božího Těla. Další členové⁴ oddělení archivnictví přijali účast v řešitelských týmech připravovaných grantů.⁵

Členové sekce archivnictví se i nadále podíleli na projektu ESF *Inovace studia Historických věd na Univerzitě Palackého* (2012–2014, CZ1.07/2.2.00/28.0025), v jehož rámci zajišťovali jednu z klíčových aktivit, nazvanou *Historie v terénu*⁶ a garantovali praxi v Arcibiskupské knihovně Olomouci, kde dva či čtyři posluchači katalogizovali staré tisky.

Část projektu nazvaná *Historie v terénu* nabídla zájemcům během obou semestrů jedenáct kurzů (v délce 24, 48, 96 či 120 vyučovacích hodin ohodnocených dvěma až pěti kredity). Ve většině těchto seminářů se jejich účastníci z řad studentů archivnictví či historie věnovali pořádání, evidenci a dokumentaci písemných či hmotných pramenů uložených mimo pamětové instituce. Studenti se tak mohli seznámit s dokumenty povětšinou z majetku římskokatolické církve (farní knihovny, soubory not a archiválií, liturgické textilie, drobné sakrální památky, litinové kříže)⁷ a svou prací tak přispět k záchraně a lepšímu poznání těchto dosud neznámých pramenů.

Výsledkem úsilí studentů ale nebyly jen soupisy či katalogy předmětů určené pro potřeby vlastníka, ale například účastníci kurzu zaměřeného na evidenci liturgických předmětů a popis heraldických památek⁸ svou práci představili veřejnosti při výstavě liturgických textilií v rámci Noci kostelů ve vysokomýtském kostele sv. Vavřince. Ze seminářů a praxí specializovaných na práci s konkrétním materiálem v rámci této aktivity se vymyká

⁴ Doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D. a Mgr. Jana Oppeltová Ph.D. jsou členy Centra pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace jednání, podpořeného Grantovou agenturou České republiky (2014–2019, GA14-36521G).

⁵ Archivního výzkumu by se na připravovaném projektu GA ČR Karel z Lichtensteinu-Castelcora – biskup, stavebník a mecenáš uprostřed barokní Evropy měly účastnit Mgr. Věra Slavíková a Mgr. Lenka Pavlíková.

⁶ Lektory těchto aktivit byli kromě kmenových pracovníků oddělení archivnictví také: Mgr. Martin Barus, Mgr. Jiří Bloch, Mgr. Filip Krinke, PhDr. Radek Martinek, Ph.D., Mgr. Robert Mečkovský, Mgr. Tomáš Sedoník, Dr. Martin Šerák, Mgr. Lucie Toman.

⁷ Jedná se o následující předměty: Ošetření, pořádání a katalogizace sbírek notového materiálu (13 absolventů), Soupis a dokumentace parament a liturgických textilií (devět absolventů), Katalogizace starých tisků diecézní knihovny Litoměřice (12 absolventů), Pořádání a zpracování farní knihovny Benešov nad Ploučnicí (pět absolventů), Revize historického fondu děkanské knihovny Polička (devět absolventů), Dokumentace a popis funerálních památek (osm absolventů), Katalogizace knih v programu Clavius (27 absolventů), Grafické techniky a katalogizace výtvarných děl (12 absolventů), Fyzická ochrana historických knižních fondů na příkladu Kláštera premonstrátů Teplá (osm absolventů).

⁸ Evidence bohoslužebných předmětů, soupis a dokumentace historických nápisů a heraldických památek (osm absolventů).

týdenní studijní pobyt v klášteře premonstrátů v Teplé, kde jsou účastníci seznamováni s touto památkou ze tří různých úhlů pohledu – památkáře, historika a historika dějin umění.⁹

Na podzim roku 2014 byly vyhlášeny výsledky dalšího ročníku studentské vědecké soutěže České archivní společnosti (ČAS) o cenu univ. prof. PhDr. Sáši Duškové, DrSc., zaměřené na pomocné vědy historické, kde v kategorii magisterských prací 2. místo získala absolventka UHK Lada Kosmálová, která bakalářská studia absolvovala na olomouckém archivnictví.¹⁰ Další z bývalých posluchačů oboru archivnictví a student magisterského programu historie Michal Jároš v dubnu 2014 získal v celostátním kole studentské vědecké konference Historie čtvrté místo s prací Hybská lesná železnice – příběh víchrice.

Vedle studijních povinností se jednotlivé ročníky studentů archivnictví zúčastnily exkurzí do různých typů archivů,¹¹ na nichž se podílela i olomoucká studentská sekce České archivní společnosti, jejíž členky se v březnu 2013 účastnily valné hromady této profesní organizace. Organizovala i neformální setkání archivářů, a to zejména tradiční pasování archivářů, které se konalo druhý listopadový víkend. V pátek 8. listopadu 2013 odpoledne se nejprve účastníci pasování seznámili s Vysokým Mýtem a jeho památkami (Regionální muzeum, kostel Nejsv. Trojice a sv. Vavřince), vpoledvečer se setkali studenti 2. a 3. ročníku spolu s absolventy a připravili úkoly pro adepty z prvního ročníku. V sobotu se všichni účastníci vydali do blízké Litomyšle a věnovali se prohlídce města a jeho památek a zavítali do Portmonea, kde si prohlédli expozici nástěnných maleb Josefa Váchala. Večer čekaly adepty archivnictví úkoly, po jejichž splnění byli slavnostně uvedeni do stavu archivářského. Ještě do konce roku 2013 se studentská obec archivářská sešla při mikulášském večírku a na každoročním plese katedry historie, situovaném tentokrát do dvacátých let 20. století. Studenti archivnictví se již tradičně účastnili i dalších akcí organizovaných Katedrou historie FF UP.

⁹ Stavební památka – porozumění a dokumentace kulturně-historického fenoménu (na příkladu premonstrátské kanonie v Teplé, 11 absolventů).

¹⁰ KOSMÁLOVÁ, Lada: *Rychtářská registra města Bíliny 1545–1620 (1634) – edice pramene a jeho digitalizace*. Univerzita Hradec Králové 2014. Olomouckou katedru historie zastupoval se svou bakalářskou prací také KOPECKÝ, Petr: *Paramenta v historických inventářích katedrály svatého Václava v Olomouci*. Olomouc 2014.

¹¹ Národní archiv v Praze (březen 2014), Moravský zemský archiv v Brně (březen 2014).

Mgr. Věra Slavíková
Katedra historie
Filozofická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
Na Hradě 5
771 80 Olomouc
Česká republika
e-mail: vera.slavikova@upol.cz